

Hows nu det jysk! Når dialektinformanten ikke taler jysk nok

Liv Moeslund Ahlgren & Yonatan Goldshtein
Aarhus Universitet

1. Indledning

En grundlæggende antagelse i den traditionelle dialektologi er, at der findes en naturlig forbindelse mellem sprog og steder; et menneske taler på en bestemt måde, hvis det kommer fra et bestemt sted, og vil have ét primært sprog, der er naturligt og autentisk for dem (Auer 2013, Quist 2017). Denne forestilling er oftest blevet problematiseret på baggrund af unge menneskers sprogbrug i globaliserede og urbane samfund med høj mobilitet (e.g. Blommaert 2010, Quist 2010). Gennem kvalitative og kvantitative, lingvistiske og etnografiske undersøgelser er det gentagne gange påvist, hvordan sprogbuget i sådanne samfund ikke formes af sted alene men af komplekse sociale processer og kontekstafhængige identitetspraksisser (e.g. Blommaert 2013, Maegaard et al. 2019). I denne artikel argumenterer vi for, at det samme kan påvises i jyske dialektoptagelser fra 1970'erne. Selvom der er tale om gamle og stedsstabile talere, ser vi, at deres sprogbrug ikke rent afspejler det sted, de er fra, men at de orienterer sig sprogligt mod deres forståelse af den kontekst, de indgår i.

Antagelsen om en naturlig forbindelse mellem sprog og sted har nogle konsekvenser for måden, man forstår sproglig variation på. Det kan føre til den opfattelse, at talere tilhører ét bestemt sted og har ét primært, autentisk sprog (Auer 2013). Stedet bliver en slags beholder for sproget, og enkelte taleres sprogbrug og erfaringer kan udelades af sprogbeskrivelsen. Sproget ses dermed som noget stabilt og generaliserbart, hvis autenticitet kan gøres til genstand for objektiv bedømmelse.

Materialet, der ligger til grund for vores undersøgelse, er dialektinterviews optaget af ansatte ved Aarhus og Københavns Universitet mellem 1971 og 1976 samt et detaljeret sæt af metadata nedfældet i forbindelse med optagelserne. Optagelserne var en del af et større projekt, der havde til formål at dokumentere de traditionelle dialekter og skikke landet over (se Goldshtein & Puggaard 2019 for et overblik). I vores undersøgelse har vi valgt at fokusere på de 947 optagelser fra Jylland, da det er den del af materialet, vi har bedst kendskab til og da det ikke er blevet anvendt til forskning i samme grad som ømåloptagelserne.

I disse interviews taler en eller flere dialektologer med en eller flere dialektinformanter om landbobefolkningens liv og traditioner. Ofte bliver informanterne bedt om at fortælle om deres barndom, og der bliver spurgt ind til fx høsten, bagningen, fejringen af helligdage eller lignende. Vi fokuserer i vores undersøgelse på steder i optagelserne, hvor informanternes sprogbrug ikke lever op til dialektologens forventninger. Dette fremprovokerer ofte en reaktion fra dialektologen i form af en rettelse eller en metasproglig kommentar, som af informanterne bliver behandlet ret forskelligt. Begge parter reaktioner siger noget om, hvordan de forholder sig til sprogbrug og sproglig variation.

Vi har god adgang til sprogsynet i den dialektologiske tradition fra adskillige dialektbeskrivelser og værker indeholdende metodiske refleksioner (fx Brøndum-Nielsen 1927, Kristensen 1933, se Hovdhaugen et al. 2000 for et overblik). I vores konkrete kontekst har vi yderligere adgang til metadataet, der udover at indeholde faktuel information om optagelserne og informanterne også indeholder vurderinger af kvaliteten af informanternes viden og sprog. Vi har dog ikke i nær så høj grad adgang til landbobefolkningens sprogholdninger. Deres syn er ikke i særligt stort omfang nedskrevet af dem selv, og de har ikke i nævneværdig grad været genstand for sociolingvistisk undersøgelse (Pedersen 2009a:78). Vores primære mål med artiklen er derfor at undersøge informanternes holdning til sproglig variation. Yderligere ønsker vi at vise, at det enorme korpus af dialektoptagelser rummer et uudnyttet potentiale for videre sociolingvistisk undersøgelse.

2. Dialektologernes opfattelse af sprog og sted

Den videnskabelige interesse i de danske dialekter udspringer af 1800-tallets nationalromantiske ideer. Dialekterne, eller 'folkemålene', blev anset som repræsenterende nationens natur og ånd, uspoleret af fremmed indflydelse og i modsætning til rigsmålet, der er fjernet fra sin naturlige kerne gennem det moderne livs kultiverende effekter. Fra midten af 1900-tallet afløses det nationalromantiske paradigme delvist af en strukturalisme inspireret af Louis Hjelmslevs glossematik (fx 1943). Metodisk set forblev dialektbeskrivelsen dog i store træk tilbageskuende, og man søgte fortsat de ældste dialektformer, ikke fordi de blev set som mere autentiske eller ægte, men fordi de blev set som mere systematiske og konsistente (Pedersen 2009a). Man søgte derfor ikke-mobile og gamle talere, såkaldte NORM-informanter: Non-mobile, older, rural males (Chabers & Trudgill 1980). Inspireret af William Labov (1966) og sociolingvistikens første bølge ser vi en spirende interesse for talerintern variation i slutningen af 1970'erne og starten af 1980'erne (fx Kristensen 1977). Som vi skal se i det følgende, har disse strømninger dog ikke haft nogen særlig indflydelse på det materiale, vi her undersøger.

Den mest direkte kilde, vi har til sprogsynet hos de dialektologer, der indgår i vores data, er det metadata, de har nedfældet om netop det data, vi analyserer – især deres vurderinger af informanternes sprog. Den gennemgående tendens i dette data er, at informanternes sprog vurderes på fire parametre, som kan kaldes: ægthed, tid, sted og træk (se Goldshtein & Ahlgren, under udgivelse).

En dialekts ægthed eller renhed vurderes, som det kan ses i (1) og (2), i forhold til graden af påvirkning fra rigsmålet – enkelte steder dog også af tysk eller nabodialekter. Det, der kendetegner den upåvirkede dialekt, er, at den er gammel og ikke indeholder dialektfremmede træk. Eksempler fra data følges af en angivelse af sognet, hvor materialet er indsamlet, samt arkiveringsnummeret på det bånd, dataet relaterer til.¹

¹ Alle optagelserne er offentligt tilgængelige via Det Kongelige Biblioteks hjemmeside, hvor de kan tilgås ved hjælp af båndnummeret. Ønsker man at finde optagelsen 689 fra Malle, følger man linket https://dansklyd.statsbiblioteket.dk/lydoptagelse/?eid=Dialekt_p689. De sidste tal i linket svarer altid til optagelsens båndnummer. Det analyserede metadata kan udleveres ved kontakt til artiklens forfatter.

- (1) *Sprogligt: Slemme og hyppige indslag af [rigsmål], men de gamle former forekommer også.* (Malle, 689)
- (2) *Har specielt i beg. mange efterhængte artikler og andre rigsmålstræk, senere under optagelsen mere ren dialekt.* (Fjelstrup, 3)

Centralt for vurderingen af, om en dialektoptagelser er god eller dårlig, er, om sproget vurderes som tilstrækkeligt gammelt. I (1) så vi, hvordan attributtet gammel blev brugt i modsætning til de negativt vurderede rigsmålsformer. Gennemgående i data finder vi også kollokationen mellem *god* og *gammel* som i (3).

- (3) *Godt og gammeldags sprog, næsten uden rigsmålsindslag* (Hjardemål, 1040)

Det sted, som en dialekt forventes at repræsentere, er sognet, som ses i (4). En optagelsession er tilfredsstillende, hvis et sogn vurderes som dækket. Graden af bundethed, en dialekt har til et bestemt sogn, understreges af eksempel (5), hvor der sås tvivl om, hvilken af to dialekter informanten taler, til trods for at der er under 10 km i fugleflugt mellem de to steder.

- (4) *Optagelsen karakteriseres som middel til god. Sognet kan næppe dækkes bedre.* (Lerup, 223)
- (5) *Indtaleren taler god Dialekt, men da han i ca. 20 år har været købmand i Jejsing (Hostrup sogn), og da man kun kender meget lidt til Dialekten i Ubjerg, er det umuligt at sige, hvilken dialekt J.d.L. repræsenterer.* (Ubjerg, 60)

Vurderinger af en optagelses sproglige kvalitet laves ofte på baggrund af enkelttræk, der vurderes som værende fremmede for dialekten. Både i (1) og (6) er det påpegede træk den efterhængte bestemte artikel, der findes i rigsmålet og de fleste dialekter, men som ikke traditionelt findes i Vestjysk.

- (6) *Sproget er opblandet m. adskillige rigsmålsformer (bl.a. en del tilf. af efterhængt art.), men vi mener, at det stort set afspejler nutidens dagligsprog på øen.* (Fur, 415)

Dialekten ses altså som noget statisk og ekstremt stedsspecifikt, der hører til en bestemt tid, og som er uafhængig af de talendes faktiske sprogbrug. Sproget bliver opfattet som noget, der findes uafhængigt af den umiddelbare kontekst. Dialektologerne har desuden mange steder også en forståelse af, hvad der udgør den autentiske dialekt, forud for deres møde med informanterne. Dialektinformanten ses altså som en repræsentant for sproget på et specifikt sted, og kvaliteten af dennes sprog afhænger af, i hvor høj grad dette lever op til dialektologens forventninger. Sproget bliver således fremstillet som noget, der kan vurderes som rigtigt eller forkert. Dette syn findes ikke bare i metadataet, men kommer også frem flere steder i de faktiske samtaler, hvor dialektologerne kommenterer eller retter på informanternes sprogbrug.

3. Analyse

I vores analyse har vi valgt at fokusere på steder i optagelserne, hvor dialektologerne reagerer på, at informanternes sprog ikke lever op til deres forventninger. De har vi gjort, da interaktionen omkring disse uoverensstemmelser ofte viser noget om informanternes sprogforståelser, som ellers ikke bliver italesat. Vi fandt disse eksempler ved først at gennemgå alle vurderinger i metadataet og opdele dem efter, om informanternes sprog var vurderet negativt, positivt eller neutralt. Af de 975 optagelser kodede vi 584 som vurderet positivt, 281 neutralt, 42 negativt og 91 manglede en bedømmelse. Vi gennemlyttede nogle af de optagelser, hvor vurderingen af informanternes sprog var vurderet klart negativt, indtil vi havde omkring 20 af disse konfrontationer. Vores udvalgte brudstykker er derfor hverken repræsentative for det samlede interviewmateriale eller for den landlige dialekttalende befolkning. Dog mener vi, at de kan være et udmærket udgangspunkt for en forståelse af de sproglige ideologier og praksisser hos denne befolkningsgruppe, hvis stemmer ikke normalt bliver hørt. Vores brudstykker er fundet ved at gennemlytte ganske få optagelser, og hvis man dykker ned i den store

mængde tilgængeligt data, vil man sandsynligvis kunne finde flere eksempler, hvor informanternes sproglige ideologier og praksisser bliver synlige. Vores analyse kan derfor fungere som et vidnesbyrd om, at disse findes og som et forslag til, hvordan man kan tilgå og beskrive dette.

3.1 Sagde I æt stowe?

Det første eksempel kommer fra et interview med Martha (MT) og Anders (AT) fra Ny i Midtvestjylland. Begge informanter er nogle af de ældste mennesker i sognet og har aldrig boet andre steder. I metadatatet beskrives deres dialekt som ”ret påvirket af rm., efter MT’s skøn under påvirkning af turisterne, som familien har haft megen forbindelse med” (Ny, 733). Dette peger, ligesom vi har set tidligere, på, at udefrakommende indflydelse ses som en trussel mod den autentiske dialekt, som i sig selv til gengæld er stabil og ren. I det følgende uddrag er MT blevet bedt om at fortælle om stuehusets indretning, og vi ser, hvordan udtalen af *stue* [stu:ə~stu:u] i stedet for den mere traditionelt dialektale *stowe* [stɔv] får dialektologen OR til at reagere.

3.1. Stowe (Ny, 733: 04:48)

OR dialektolog, AT informant (mand), MT informant (kone)

- 1 OR: jeg vil godt have hørt lidt om ellers hvordan sådan en stue- /
stowehus/ den var indrettet
- 2 AT: nå jamen [det
- 3 OR: [ka du komme lidt ind på det
- 4 AT: mja det kan jeg da
[To linjer udeladt]
- 7 ja æ /stowehus/ den var indret ja det var små stu- ja nej der
var en stor stue ud til ud til vejen=
- 8 OR: sagde I æt /stowe/
- 9 AT: /stowe/ ja stue ja /stowe/ ja
- 10 OR: ja
- 11 AT der var en stor /stowe/ oppe eh en /firefagsstowe/ med...

I linje 7 bruger AT først den dialektale form *stowehus* og dernæst den mere standarddanske form *stue*. Herefter afbryder OR med spørgsmålet *sagde I æt stowe*. Spørgsmålet er formuleret som en interrogativ med negation, på hvilket der generelt forventes et positivt svar (Heritage 2002, Heinemann 2008). Ved at bruge den dialektale negation *æt* viser OR, at han har kendskab til dialekten, og placerer sig dermed i en position, hvor han har mulighed for at vurdere, hvordan dialekten bør tales. I sin formulering af spørgsmålet bruger OR flertalspronomenet *I* og datidsformen *sagde*. AT italesættes som repræsentant for en dialekt, der taltes af en bestemt befolkningsgruppe på et bestemt tidspunkt. Korrektheden af den ene form over for den anden bliver på den måde vurderet ud fra nogle generelle forestillinger om dialekten i stedet for AT's faktiske sprogbrug. OR's kommentar viser, hvordan sproget bliver opfattet som noget, der objektivt tilhører et sted snarere end noget, der skabes af talerne.

AT svarer med *stowe ja stue ja stowe ja*, hvor han skifter mellem de to former og *ja*, men uden eksplicit at binde sig til en af dem. Både i linje 7 og senere i interviewet bruger han begge de to former, hvilket kan tyde på, at begge former sameksisterer i hans repertoire og begge anses for passende i samtalsituationen. Vi kan naturligvis ikke vide, om de to former har forskellige sociale værdier for AT, men de ser ud til at blive behandlet som nogenlunde ligeværdige. Det interessante ved AT's svar er, at valget mellem de to former ser ud til at være afhængig af den umiddelbare kontekst og ikke sker ud fra en forestilling af, hvilken form der generelt er rigtig eller forkert. Hvor dialektologen vurderer sproget på et generelt plan, tager AT udgangspunkt i sin egen sproglige virkelighed og den umiddelbare kontekst.

3.2 Sagde I ikke såltet?

Det næste eksempel kommer fra et senere tidspunkt i samme interview, hvor OR spørger ind til opbevaring af mad i spisekammeret. Igen udfolder der sig en metasproglig udveksling på baggrund af udtalen af et bestemt ord, nemlig ordet *såltet*, som på det regionale standardsprog udtales [sæltøt], men på den traditionelle dialekt udtales *såltet* [sæltøt]. Selvom udgangspunktet er meget det samme som i eksemplet før, bliver spørgsmålet behandlet ret anderledes af informanterne.

3.2 (Ny, 733: 11:07)

OR dialektolog, AT informant (mand), MT informant (kone)

- 1 OR: og de havde spisekammer sagde du
- 2 MT: ja ja men det kunne da æt holde sig deroppe
- 3 AT: næh
- 4 MT: det skulle da ned i æ kulde
- 5 AT: der var sådan
- 6 MT: og der var jo æ saltkar og den stod jo også dernede
- 7 AT: ja
- 8 MT: det blev jo saltet i stedet for at putte i æ fryser
- 9 OR: sagde I saltet, sagde I ikke /såltet/
(0.7)
- 10 MT: nåh ja det kan da godt ske de sagde /såltet/ dengang det ved
a æt det gjorde de måske nok
- 11: AT: hehehe jo
- 12: MT: hehe det gjorde de nok

I dette eksempel afbryder OR MTs fortælling med spørgsmålet *sagde I saltet, sagde I ikke såltet* i linje 9. Spørgsmålet består af to interrogative ytringer med forskellig polaritet. To udtaler af samme ord præsenteres, men der lægges op til, at den sidste af de to forventes at være korrekt, da den er indlejret i et spørgsmål med en negation. Igen viser flertalspronomenet og brugen af datidsformen, at svaret forventes at være baseret på et sprog, der er generaliserbart ud over den givne samtalsituation og de involverede samtaleparter. MTs svar starter med *nåh ja, det kan da godt ske de sagde såltet*. Interessant ved dette er, at hun accepterer spørgsmålets tidslige referenceramme, altså at der bliver spurgt ind til, hvordan sproget blev brugt engang. Ved at bruge pronomenet *de* i stedet for *vi* afviser hun dog, at den fortidigere sprogbrug skulle være relevant for hende selv.

3.3 Hows nu det jysk

Det næste eksempel kommer fra et interview fra Vester Vedsted i Sydvestjylland. Informanterne er Peder (PH) født i 1886 og hans søn Johan (JH) født i 1924, som begge har boet i området hele deres liv. Den sproglige evaluering i metadataet lyder således: ”*Sprogligt: Næsten lige så meget “rigsmål” som dialekt. Til trods for sin høje alder synes PH ikke at bruge sin dialekt til daglig*” (Ribe, 1017). PH forventes altså at have én bestemt, autentisk dialekt uafhængigt af hans faktiske sprogbrug. Det i PH’s sprog, der ikke betegnes som dialekt, kaldes ”*rigsmål*” i citationstegn, hvilket indikerer, at det heller ikke rigtigt tilhører denne kategori. Hans sprog er altså hverken autentisk dialekt eller rigsmål, men noget ukategoriserbart og ugenkendeligt.

I det følgende er PH blevet bedt om at fortælle om sit første minde og fortæller om en voldsom storm i 1894. To ting har særlig interesse for os; dels linje 2, hvor dialektologen (PA) afbryder med en metasproglig kommentar, og dels PH’s manglende respons på dette.

3.3. Hows nu det jysk (Ribe, 1017: 0:16)

PA dialektolog, IE dialektolog, PH informant, JH informant

- 1 PH: noget af det første a kan /hows/
Ja det var jo i eh- på eksempel i attehundrede fire og halvfems tror a det var da havde min farbror bryllup og da vi kørte hjem fra brylluppet det stod her ude på en anden gård i Øster Vedsted
- 2 PA: /hows/ nu det jysk
- 3 PH: ooog der var der et forfærdeligt stormvejr fra sydvest og det resulterede også i at der kom en stormflod det var jo ikke så få år før diget blev bygget

PH anvender i sin tale i linje 1 en række umiskendeligt jyske træk. Han bruger typiske dialektale leksemer som førstepersonspronomenet *a* i stedet for det rigsdanske *jeg* og *hows* i stedet for *huske*. Videre har hans sprog gennemført apokope og en del vokalkvaliteter, der er typiske for egnen fx [k^hœ̃t] snarere end det standarddanske [k^hø̃tə]. Desuden er PH’s prosodi udpræget vestjysk. Denne samling af træk ville man ikke forvente at finde noget andet sted i landet. Alt dette til

trods afbryder PA i linje 2 fortællingen med kommentaren *hows nu det jysk*, hvilket vidner om, at sproget ikke bliver opfattet som rigtigt jysk. PA bruger også dialektordet *hows* og fremstiller dermed sig selv som vidende om, hvordan dialekten bør tales. Det er med stor sandsynlighed brugen af *brylluppet* med efterstillet artikel frem for *æ bryllup*, som PA reagerer på. Dette træk er altså tilstrækkeligt til at tilsidesætte alle de andre traditionelle dialekttræk i vurderingen af dialektens autenticitet. PH trækker på første ord efter afbrydelsen, men ser ikke ellers ud til at reagere på det, og der kan ikke umiddelbart observeres nogen ændringer i hans sprogbrug. Flere gange i det efterfølgende anvender han efterstillet artikel og dialektologerne påpeger det senere mere direkte. Der er altså ikke noget i PH's ageren, der antyder, at han finder kommentaren relevant som handlingsanvisende. Hvis PH ikke ser nogen modsætning mellem det sprog, han selv taler, og jysk, så bliver PA's kommentar meningsløs som metasproglig kommentar.

3.4 I dag hedder det Riif, gamle

I det sidste eksempel, vi vil præsentere, er der en mere eksplicit italesættelse af, hvordan dialektologerne og informanterne har forskellige referencerammer for, hvad der er rigtigt eller forkert. Uddraget kommer fra samme interview som eksempel 3.4 med Peder (PH) og sønnen Johan (JH) fra Vester Vedsted i Sydvestjylland. Her taler de om et får, der var blevet taget af strømmen og ført ned ad en flod. Det interessante ved dette eksempel er, at det er en af informanterne selv, JH, der reagerer på sin fars brug af formen *Ribe* frem for den traditionelle lokale variant *Riif*.

3.4 Riif (Ribe, 1017: 9:36)

IE dialektolog, PA dialektolog, PH informant (far), JH informant (søn)

- 1 PH: den landede jo derovre på det er ved siden af æ (forsøgsgård)
- 2 JH: nå, det ved jeg æt lige hvad det hedder
- 3 IE: men det var altså her i æ by
- 4 JH: nej [det var inde inde ved /Riif/
- 5 IE: [nå

- 6 PH: ja, det var inde tæt ved Ribe, ja
7 JH: ja, i dag hedder det æt Ribe der hedder det /Riif/ gamle
8 IE: ja
9 PH: ja
10 IH: [latter]
11 PH: mm, ja

JH fortæller, hvor fåret blev ført hen, og bruger i linje 4 formen *Riif*, hvorefter faderen PH bekræfter ytringen, men bruger formen *Ribe* i stedet. Det skal nævnes, at PH i løbet af interviewet har anvendt begge former i flæng, hvorfor vi kan antage, at de er sameksisterende i hans sprog og begge er passende for ham at bruge i denne samtalsituation. I linje 7 kommer JH med kommentaren *ja, i dag hedder det æt Ribe der hedder det /Riif/ gamle*. Dette er en anderledes type metalingvistisk kommentar end dem, vi har set fra dialektologerne i de tidligere eksempler. Referencerammen for vurdering af sproglig korrekthed er *i dag*, hvilket må forstås som selve interviewsituationen. Med kommentaren anerkender JH, at dialektologerne søger en bestemt sproglig variant, hvor kun formen *Riif* er tilladt. Samtidig viser han, at denne variant ikke er den eneste naturlige for ham og hans far. JH viser på den måde eksplicit, at hans og faderens egen sproglige praksis er forskellig fra dialektologernes forestilling. Et andet interessant aspekt ved kommentaren er, at den viser, hvordan JH orienterer sig efter den umiddelbare kontekst i beslutningen om, hvad der er rigtigt og forkert sprog. Tidligere har vi set, hvordan dialektologernes vurdering af sproglig korrekthed er baseret på en generel antagelse om, hvad den autentiske dialekt er. Her er sproglig korrekthed derimod baseret på samtalekonteksten og en orientering mod modtagerens forventninger. JH undlader at bruge formen *Ribe*, ikke fordi han mener den er forkert, men fordi han ved, at dialektologerne mener, den er forkert.

4. Konklusion

Målet med denne artikel har været at vise, hvordan dialektoptagelserne fra 1970'erne kan bruges til at give et indblik i den ældre, stedsstabile landbobefolknings sprogbrug og -holdninger. Som tidligere nævnt er denne gruppe ikke særligt velrepræsenteret i den sociolingvistiske forskning (Pedersen 2009a:78). Disse optagelser giver os adgang til denne befolkningsgruppes sprogbrug. Vi mener, at nedslag i øjeblikke i samtalerne, hvor der opstår en uoverensstemmelse mellem dialektologernes forventninger og informanternes praksis kan give et indblik i førstnævntes sprogforståelse og sprogbrug.

Til trods for at informanterne er udvalgt som ideelle repræsentanter for deres sted, ser vi, at standarddanske og traditionelt dialektale former ser ud til at sameksistere i informanternes sprogbrug og nogle gange bruges i flæng. På den måde kan informanterne ikke siges at have ét homogent, autentisk sprog, som rent reflekterer det sted, de kommer fra. Deres sproglige repertoire ser ud til at være målrettet deres forståelse af den givne samtalsituation på baggrund af deres egen sproglige erfaring. Dialektologernes metasproglige kommentarer og rettelser mødes nogle gange med modstand, nogle gange med accept og bliver andre gange slet ikke opfattet som metasproglige kommentarer grundet grundlæggende forskelle i sprogforståelsen. Sprog-sted-forbindelsens naturlighed kan dermed ikke blot problematiseres på baggrund af unge menneskers sprogbrug i globale og urbane kontekster, men også på baggrund af ældre stedsstabile talere på landet.

Litteratur

- Auer, Peter (2013) *The Geography of Language: Steps toward a New Approach*. *FRAGL 16*, working paper.
- Blommaert, Jan (2010) *The sociolinguistics of globalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Blommaert, Jan (2013) *Ethnography, Superdiversity and Linguistic Landscapes: Chronicles of Complexity*. Bristol: Multilingual Matters.
- Brøndum-Nielsen, Johannes (1927) *Dialekter og Dialektforskning*. København: J.H. Schultz Forlag.

- Chambers, Jack & Peter Trudgill (1980) *Dialectology*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Goldshstein, Yonatan & Rasmus Puggaard (2019) Overblik over Danske Dialektoptagelser. *Ord og Sag* 39:18-28.
- Goldshstein, Yonatan & Liv Ahlgren (Under udgivelse) Ideologies of language and place: conflicting expectations to dialectal speech between informants and dialectologists. *Journal of Postcolonial Linguistics*.
- Heinemann, Trine (2008) Questions of accountability: yes-no interrogatives that are unanswerable. *Discourse Studies* 10:55-71.
- Heritage, John (2002) The limits of questioning: negative interrogatives and hostile question content. *Journal of Pragmatics* 34:1427-1446.
- Hjlemslev, Louis (1943) Omkring Sprogteoriens Grundlæggelse. *Festskrift udgivet af Københavns Universitet i anledning af Universitetets Aarsfest, 11 1943*. København: Bianco Lunos Bogtrykkeri A/S:3-113.
- Hovdhaugen, Even, Fred Karlsson, Carol Henriksen & Bengt Sigurd (2000) *The History of Linguistics in the Nordic Countries*. Helsinki: Societas Scientiarum Fennica.
- Johnstone, Barbara (2011) Language and place. Rajend Mesthrie (red.). *The Cambridge handbook of sociolinguistics*. Cambridge: Cambridge University Press:203-218.
- Kristensen, Marius (1933) *Folkemål og sproghistorie*. København: H.H. Thieles bogtrykkeri.
- Kristensen, Kjeld (1977) Variationen i vestjysk stationsbymål. En kvantitativ sociolingvistisk dialektundersøgelse i Vinderup, Ringkøbing amt. *Dialektstudier* 4:29-109.
- Labov, William (1966) *The Social Stratification of English in New York City*. Washington DC: Center for Applied Linguistics.
- Maegaard, Marie, Malene Monka, Kristine Køhler Mortensen & Andreas Candefors Stæhr (2019) Transversal Perspectives on Standardization as Sociolinguistic Change. Marie Maegaard, Malene Monka, Kristine Køhler Mortensen & Andreas Candefors Stæhr (red.) *Standardization as Sociolinguistic Change: A Transversal Study of Three Traditional Dialect Areas*. New York/London: Routledge:219-227.
- Pedersen, Ingelise (2009a) Dialektbegrebets opkomst og nationalromantikken. Asgerd Gudiksen, Henrik Hovmark, Pia Quist, Jann Scheuer & Iben Stampe Sletten (red.). *Dialektforskning i 100 år*. København: Nordisk Forskningsinstitut, Københavns Universitet:65-82.
- Pedersen, Inge Lise (2009b) 500 års landbohistorie spejlet i talesproget. De danske dialekters død i fire akter. *Landbohistorisk tidsskrift* 2:42-71.

- Quist, Pia (2010) Untying the language-body-place connection: A study on linguistic variation and social style in a København community of practice. Peter Auer & J. E. Schmidt (red.). *Language and Space*. Berlin: de Gruyter Mouton:632-648.
- Quist, Pia (2017) Sprog-krop-sted: Dialektsamfundets meningsskabende orden. *Nordica Helsingiensia* 48:57-71.